

faa gif jeg straks over til hans Standpunkt, og jeg gaar ogsaa med Glæde over til dette, som nu foreligger, altsaa at undvære Kreditforeningerne. Jeg kan nemlig ikke sige andet, end at det er forstandigt, fordi det er foredelagtigt, og det forøger jo ikke paa nogen Maade Statskassens Risiko. Det formindsker den snarere. Skal man have den sidste Prioritet i en Ejendom, som er usikker, staar man sig i de fleste Tilfælde ved ogsaa at have den første, som er sikker, naar man har Penge nok at anbringe deri, og det har Statskassen jo i dette Tilfælde. Det er jo forudsat, at Pengene staves til Veje ved Udstedelsen af Obligationer. Og naar der altsaa tales om de mange og store Dyr, Staten kom til at bringe, saaledes som det ærede Medlem for 9de Kreds (Mourier-Peterien) nævnte, og de mange Millioner, som det ærede Medlem paa den Maade kom til at hysle med, maa det ærede Medlem jo huske paa, at det dog i hvert Fald kun er en mindre Del af disse Millioner, som der kan være Tale om, at der kan være Risiko ved at laane ud, thi for den største Del har man jo gode og solide Papirer, altsaa al den Sikkerhed, man kan ønske. Det vil altsaa være heldig for Statskassen, fordi den saa faar mere Raadighed over det hele, og det vil være heldigt for Landarbejderne, fordi Pengene kunne staves billigere, naar Staten skaffer dem, end naar Kreditforeningerne skulle træde til. Forstøtten er jo, saaledes som Forslaget nu foreligger, den, at medens efter Kommissionens Fleritals Forslag den aarlige Udgift for Landarbejderne vilde blive 112 Kr. 50 Dyr, vilde den efter Folketingets Forslag blive 108 Kr., endstønt han vil kunne faa mere Jord, i alt Fald i visse Egne af Landet, og endstønt han vil kunne begynde straks at afdrage sin Gæld til Statskassen, og endstønt Statskassens aarlige Udgift derved kun vil blive i ringe Grad forhøjet, nemlig omtrent saa meget som fra 103,000 til 117,000 Kr.

Saa er der det Spørgsmaal, som synes at skulle være den største Vanskelighed, nemlig Spørgsmaalet om, hvor store Fordringer, man kan stille til den enkelte Arbejder, der skal komme i Besiddelse af et saadant Hus. Som jeg bemærkede før, falder jo der Folketingets Forslag nu sammen med den Indstilling, som 17 af Kommissionens 22 Medlemmer vare enige om, nemlig, at der ikke maa kræves mere end $\frac{1}{10}$ af den samlede Værdi af Ejendommen. Naar jeg regner 4,000 Kr. som Maksimumsgrænse, som jeg tror ret hyppig vil blive naaet, vil det altsaa sige, at Arbejderen skalde kunne nøjes med at begynde med 400 Kr., hvortil kom-

mer, at han maa være i Besiddelse af noget mere for at kunne stave sig Bohave og for dog at kunne have en lille Skilling mellem Hænder som Driftskapital. Jeg erkender, at det ikke behøver at være meget, men det vilde dog være meget heldigt, især hvis han faar et Stykke Jord, som er ude af Drift, at han ikke er blottet for Midler. Der maa forudsættes, at han i det mindste har et Par Hundrede mere end de 400 Kr. Nu gøres der meget stærkt gældende — og det bedrøver mig i Modsætning til, at det ærede kongevalgte Medlem (Hage) glædede sig over, at den højtærede Minister har sluttet sig til denne Fordring — at man maa højere op med dette Beløb. Jeg tror, at det vilde være i høj Grad ønskeligt, dersom man for denne Lovs Vedkommende — den er jo bestemt til kun at være i 5 Aar og til at være et Slags større Forsøg — denne Gang kunde indskrænke sig til at stille et saadant Forlangende, som er stillet af Kommissionens Flerital og nu af Folketinget. Naar Kommissionen har stræbt at komme ned til dette ringe Beløb, har Hensynet, som det tilstrækkelig fremgaar af Kommissionens Betænkning, først og fremmest været det, at man mente, at naar man skalde komme Arbejderne til Hjælp, maatte man særlig lægge an paa at komme dem til Hjælp, som trængte mest. Og det kan man ikke være sikker paa, naar man forlanger, at vedkommende skal være i Besiddelse af 800 Kr. for at kunne overtage et Hus, eller naar man medregner andre Udgifter, stærkt henimod 1,000 Kr. Dernæst har man ment, at denne Lov fortrinsvis burde tage Sigte paa gifte Arbejdere. Der er jo ikke saa flinke, yngre Folk, der ikke have været i Stand til selv at stave sig et Hus, og som nu sidde som Indfiddere og arbejde der. Det vilde dog være i høj Grad ønskeligt, om de ikke skalde være udelukkede fra at komme med i Betragtning ved en Lejlighed som denne. Det er maaske kun sjældent, at de ere i Stand til at raade over de 400 Kr., men ere de virkelig flinke og dygtige Folk, vil det hyppigt lade sig gøre, at andre komme dem til Hjælp og gøre dem det muligt at komme i Besiddelse af et saadant Hus, naar der ikke stilles større Fordringer. Men gaar man op til at forlange 800 Kr. at begynde med, er det vanskeligere at tilvejebringe det, som de maatte mangle. De ville da i Reglen være henviste til at blive siddende i deres Indfidderstue, medens andre ville komme i Betragtning, og disse andre ville ikke være dem, som trængte mest. Jeg skal gerne erkende, at en Arbejder, som er sparsommelig og i Tide tager fat paa at spare med det for Dyr at